

सत्यमेव जयते

The Gujarat Government Gazette

EXTRAORDINARY

PUBLISHED BY AUTHORITY

Vol. LXII | WEDNESDAY, MARCH 16, 2022 / PHALGUNA 25, 1943

Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a Separate Compilation.

PART IX

Gujarati translation of Bills, Acts and Notifications other than those published in other parts.

સભ્યશ્રી ઈમરાન ખેડાવાલાએ, તા.૧૬મી માર્ચ, ૨૦૨૨ના રોજ દાખલ કરેલું નીચેનું વિધેયક ગુજરાત વિધાનસભાના નિયમોના નિયમ-૧૨૭-અ, અન્વયે સામાન્ય માહિતી અર્થે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે.

GUJARAT BILL NO. 5 OF 2022.

THE GUJARAT WELFARE AND PROTECTION OF MINORITIES BILL, 2022.

A BILL

to provide for the welfare and protection of life and properties of minority communities in the State of Gujarat and for matters connected therewith.

સન ૨૦૨૨નું ગુજરાત વિધેયક ક્રમાંક: ૫.

ગુજરાત લઘુમતી કલ્યાણ અને સંરક્ષણ વિધેયક, ૨૦૨૨.

ગુજરાત રાજ્યમાં લઘુમતી કોમોના કલ્યાણ માટે અને તેમના જાનમાલના રક્ષણ માટે અને તેની સાથે સંકળાયેલી બાબતો માટે જોગવાઈ કરવા બાબત વિધેયક.

આથી, ભારતના ગણરાજ્યના તોંતેરમા વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કરવામાં આવે છે:-

૧. (૧) આ અધિનિયમ, 'ગુજરાત લઘુમતી કલ્યાણ અને સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૨૦૨૨' કહેવાશે.
- (૨) તે સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યને લાગુ પડે છે.
- (૩) તે તરત જ અમલમાં આવશે.

ટૂંકી સંજ્ઞા,
વ્યાપ્તિ અને
આરંભ.

- વ્યાખ્યા. ૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય તો,-
- (ક) “કુટુંબનો સભ્ય” એટલે, અને તેમાં પતિ, પત્ની, પુત્ર, પુત્રી, માતા, પિતા, ભાઈ, બહેન અથવા એવી મરહૂમ વ્યક્તિ સાથે રહેતી હતી તેવી બીજી કોઈ વ્યક્તિનો સમાવેશ થાય છે.
- (ખ) “લઘુમતી કોમ” એટલે હિન્દુ સિવાયની, ધર્મ આધારિત કોમની વ્યક્તિઓનો સમૂહ.
- લઘુમતીઓનું રક્ષણ કરવા માટે ખાસ સંભાળ. ૩. રાજ્ય સરકાર, લઘુમતી કોમોના જાનમાલનું, તેમના પર થતા કોઈ હુમલા અથવા હલ્લામાંથી રક્ષણ કરવા માટે ખાસ સંભાળ લેશે અને આ હેતુ માટે, રાજ્ય સરકાર ખાસ પોલીસ ટુકડીઓની વ્યવસ્થા કરી શકશે.
- કોમી તોફાનો માટેની જવાબદારી. ૪. (૧) પોતાના જિલ્લામાં કોમી એખલાસ જાળવવાની અને કોમી વાતાવરણ ઉપર સંભાળપૂર્વક દેખરેખ અને તકેદારી રાખવાની જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટની અને પોલીસ કમિશનર અથવા જિલ્લા પોલીસ અધીક્ષકની સર્વોપરી ફરજ રહેશે.
- (૨) જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ અને પોલીસ કમિશનર અથવા જિલ્લા પોલીસ અધીક્ષક, પોતાના જિલ્લામાંના કોઈ કોમી તોફાન માટે જવાબદાર રહેશે અને તેણે તકેદારી રાખી છે કે કેમ એ વિષેની તપાસ ચાલુ હોય તે દરમિયાન, સંક્ષિપ્ત રીતે ફરજમોકૂફીને તે પાત્ર થશે.
- ગુના અને તે માટે શિક્ષાઓ. ૫. (૧) લઘુમતી કોમના જાનમાલ ઉપરનો કોઈ હુમલો અથવા હલ્લો, આ અધિનિયમ હેઠળ પોલીસ અધિકારનો ગુનો ગણાશે અને પ્રથમ વર્ગના જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ કરતાં ઊંચકા ન હોય તેવા મેજિસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં તેની ઈન્સાફી કાર્યવાહી કરવામાં આવશે અને તેમાં પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે સંડોવાયેલ કોઈ વ્યક્તિ, દોષિત ઠરે, તેને સાત વર્ષ કરતાં ઓછી ન હોય તેટલી મુદત સુધીની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે.
- (૨) લઘુમતી કોમની કોઈ વ્યક્તિ અથવા સંસ્થા, આ અધિનિયમ હેઠળના કોઈ ગુના માટે ફરિયાદ માંડી શકશે.
- વળતર. ૬. રાજ્ય સરકારે, કોમી તોફાનો અથવા હિંસા દરમિયાન જેણે જીવ ગુમાવેલ હોય તો, તે દરેકને રૂ. ૫ લાખ, શારીરિક ઈજા થઈ હોય તો, તે દરેકને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- અને જેણે મિલકત ગુમાવેલ હોય અથવા મિલકતને નુકસાન થયું હોય, તો ગુમાવેલ અથવા નુકસાન પામેલ મિલકતની ખરેખર બજાર કિંમત રોકડમાં અને આવા બનાવના ત્રણ મહિનાની અંદર વળતર તરીકે ચૂકવવું જોઈશે.
- અલગ વિભાગ. ૭. લઘુમતી કોમોના શૈક્ષણિક, સાંસ્કૃતિક, સામાજિક, આર્થિક અને સર્વાંગી વિકાસ અને કલ્યાણ યોજના પ્રત્યે ધ્યાન આપવા અને લઘુમતી કોમોની ઉર્દુ અને અન્ય ભાષાઓને ઉત્તેજન આપવા અને તેનો વિકાસ કરવા માટેની પદ્ધતિઓ અને સાધનોની સંભાળ અને અમલ કરવા માટે ગાંધીનગર ખાતે સચિવાલય સ્તરે અલગ અને પૂર્ણ-વિકસિત વિભાગ સ્થાપવો જોઈશે.
- નિયમો કરવાની સત્તા. ૮. (૧) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમના હેતુઓ સિદ્ધ કરવા માટે નિયમો કરી શકશે.
- (૨) આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા તમામ નિયમો, રાજપત્રમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે અને તે નિયમો અમુક દિવસે અમલમાં આવવાનું દર્શાવવામાં ન આવે તો, તે આ રીતે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યા હોય તે દિવસે અમલમાં આવશે.
- (૩) આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા તમામ નિયમો તે કરવામાં આવે તે પછી, બનતી ત્વરાએ, રાજ્ય વિધાનમંડળ સમક્ષ ઓછામાં ઓછા ત્રીસ દિવસ સુધી મૂકવા જોઈશે અને જે સત્રમાં તે નિયમો તે રીતે મૂકવામાં આવ્યા હોય તે સત્ર દરમિયાન અથવા ત્યાર પછીના તરતના સત્ર દરમિયાન વિધાનમંડળ તેમાંથી જે કંઈ રદ કરે અથવા તેમાં જે કંઈ ફેરફાર કરે તેને તે અધીન રહેશે.
- (૪) રાજ્ય વિધાનમંડળ, તેવી રીતે જે કંઈ રદ કરે અથવા ફેરફાર કરે, તે રાજપત્રમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે અને તેમ થયે તેનો અમલ થશે.

ઉદ્દેશો અને કારણો

લઘુમતી કોમોની વ્યક્તિઓના જાનમાલનું કાળજીપૂર્વક સંરક્ષણ કરવું ઘટે, ભારત બિનસાંપ્રદાયિક રાજ્ય છે, અને તેથી તમામ કોમો સમાન છે. કોમી તોફાનો અને હુલ્લડોમાં લઘુમતી કોમોને સામાન્ય રીતે સહન કરવું પડે છે. જિલ્લા સત્તાધિકારીઓ ઘણા ખરા કેસોમાં પ્રવર્તતી કોમી તંગદીલીથી વાકેફ હોય છે. પરંતુ તેઓ ત્વરિત પ્રતિબંધક પગલાં લેતા નથી અને પરિણામે આ લઘુમતીઓના જાનમાલ અને મિલકતને ભારે નુકસાન થાય છે. તેથી જિલ્લામાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની પરિસ્થિતિની જાળવણી માટે જવાબદાર હોય તે જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ અને પોલીસ કમિશનર અથવા જિલ્લા પોલીસ અધીક્ષક સામે સંક્ષિપ્ત રીતે, કાર્યવાહી કરવા સૂચવ્યું છે.

બિન-સાંપ્રદાયિક રાજ્યની સરકારે, સ્વતંત્રતા મળી હોય ત્યારથી આર્થિક રીતે, સામાજિક રીતે અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત જીવન જીવતી હોય તેવી લઘુમતી કોમોની વિકાસલક્ષી અને કલ્યાણ પ્રવૃત્તિઓ પ્રત્યે પણ ધ્યાન આપવું જોઈએ.

કોમી તોફાનો અથવા હિંસા દરમિયાન, લઘુમતી કોમોની ઘણી વ્યક્તિઓ શારીરિક પ્રકારની ઈજાઓનો ભોગ બને છે અથવા મિલકતો ગુમાવે છે કે તેમની મિલકતોને નુકસાન થાય છે અને ત્યારબાદ તેઓને દયાજનક સ્થિતિમાં જીવન જીવવું પડતું હોય છે. જેથી લઘુમતી કોમોની વ્યક્તિ, કોમી તોફાનો, લઘુમતી વિરોધી હિંસા કે પોલીસ ગોળીબારમાં જીવ ગુમાવે કે શારીરિક ઈજાથી પીડાય અથવા મિલકતો ગુમાવે અથવા મિલકતોને નુકસાન થાય ત્યારે રોકડમાં અને બનાવ બન્યાની ત્રણ મહિનાની અંદર વળતરની તાત્કાલિક ચુકવણી માટે જોગવાઈ કરવા ધાર્યું છે. આ જોગવાઈ, અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને અમુક વળતર અથવા રાહત આપવામાં મદદરૂપ થશે અને તે, રાજ્યમાં કોમી તોફાનો અથવા હિંસા પાછળના તત્વોને પણ નાહિંમત કરશે. સરકારના સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગમાં અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત આદિજાતિનો જે રીતે વિભાગ હોય છે તે જ રીતે રાજ્યમાં લઘુમતી કોમોની કલ્યાણ પ્રવૃત્તિઓ માટે સચિવાલય સ્તરે અલગ વિભાગ સ્થાપવાનું પણ ધાર્યું છે. ઉત્તર પ્રદેશ અને પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્યોમાં અને ભારતમાં કેટલાક બીજા રાજ્યમાં આવા વિભાગો પણ સ્થાપવામાં આવ્યા છે.

ગુજરાતના સર્વાંગી વિકાસ માટે અને ગુજરાતના લોકોના ઉત્થાન અને કલ્યાણ માટે, રાષ્ટ્રપિતા અને મહાન સંત અને અહિંસાનું સૂત્ર પ્રતિપાદિત કરનાર મહાત્મા ગાંધીના રાજ્યમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા અને શાંતિ જાળવવી આવશ્યક છે.

તેથી, આ વિધેયક.

તારીખ: ૮મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૨
ગાંધીનગર.

ઈમરાન ખેડાવાલા
વિ.સ.સ.

ધારાકીય સત્તા સોંપવાની યાદી

વિધેયકની કલમ ૮થી, રાજ્ય સરકારને અધિનિયમના હેતુઓ સિદ્ધ કરવા માટે નિયમો કરવાની સત્તા મળે છે.

ઉપર્યુક્ત ધારાકીય સત્તાની સોંપણી આવશ્યક અને સામાન્ય પ્રકારની છે.

તારીખ: ૮મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૨
ગાંધીનગર.

ઈમરાન ખેડાવાલા
વિ.સ.સ.

નાણાકીય યાદી

વિધેયકની જોગવાઈઓના અમલ માટે અને તેના કાર્યક્ષમ અમલ-વહીવટ માટે રાજ્યના એકત્રિત ફંડમાંથી આશરે રૂ. ૧.૫૦ લાખના આવર્તક ખર્ચ માટે નાણાકીય જોગવાઈ કરવી પડશે એવો અંદાજ છે.

તારીખ: ૮મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૨
ગાંધીનગર.

ઈમરાન ખેડાવાલા
વિ.સ.સ.

તારીખ: ૧૬મી માર્ચ, ૨૦૨૨
ગાંધીનગર.

ડી. એમ. પટેલ
સચિવ,
ગુજરાત વિધાનસભા.

